

ciw monografia ta ma pozycją dobrą i godną zainteresowania przez polskiego czytelnika. Jest to praca rzeczowa i, co chyba najważniejsze, bardzo ciekawa, tym bardziej warta polecenia, że przedstawia ona postać szerzej nieznaną, a wplatającą się w polską historię. Publikacja ta stanowi ważny krok ku zrozumieniu i poznaniu postaci błogosławionego Edmunda Bojanowskiego oraz wielkiego dzieła, jakiego dokonał on dla Polski i Kościoła.

Przemysław Cegłowski

GRZEGORZ KAMIL SZCZECINA, *Aktualność przestania moralnego bł. ks. Jerzego Popiełuszki w perspektywie przemian społecznych w Polsce po 1989 roku*, Nowy Sącz 2015, ss. 141.

Sylwetka bł. ks. Jerzego Popiełuszki od wielu lat budzi niegasnące zainteresowanie. Jego kult rozwijał się już od momentu śmierci i od tamtej pory pozostaje żywy wśród wielu Polaków, i nie tylko. Beatyfikacja, która odbyła się w 2010 r., stała się kolejną inspiracją do pochylania się nad życiem i nauczaniem bł. ks. Jerzego. Ten polski kapłan-męczennik czasów PRL-u doczekał się wielu opracowań zarówno naukowych, jak i popularyzatorskich. Liczne publikacje próbują ukazywać go bądź to w całościowym ujęciu, bądź to w wybranych aspektach.

W nurt tego piśmiennictwa wpisuje się omawiana książka Grzegorza Kamila Szczeciny. Publikacja ta powstała na bazie pracy magisterskiej z teologii moralnej, napisanej pod kierunkiem ks. dra hab. Tadeusza Zadykowicza. Autor ukończył Wydział Teologii na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II, a obecnie jest doktorantem w Instytucie Historii i Patrologii KUL. Osoba ks. Jerzego Popiełuszki jest przedmiotem jego zainteresowań osobistych oraz naukowych, czego wyrazem jest dysertacja naukowa poświęcona przesłaniu moralnemu, zawartemu w jego homiliach, a także podejmowane dalsze badania nad sylwetką tego kapłana-męczennika.

Książkę otwiera słowo bpa Kazimierza Ryczana oraz dwa wprowadzenia autorstwa o. Kamila M. Ryszarda Kraciuka, prowincjała Zgromadzenia Braci Poczycieli z Getsemani w Polsce oraz ks. dra hab. Tadeusza Zadykowicza

profesora KUL. We wstępie Autor zarysowuje problematykę publikacji, motyw podjęcia wybranego przez siebie tematu, metodologię pracy oraz treść.

Rozdział pierwszy, zatytułowany *Dojrzewanie do męczeństwa za wiarę i Ojczyznę*, ukazuje sylwetkę błogosławionego. Trzy paragrafy prezentują młodość Alfonsa (Jerzego) Popiełuszki z jego domem rodzinnym, kształtującym fundamentalne wartości, pracę duszpasterską w parafiach Archidiecezji Warszawskiej oraz wydarzenia związane z męczeńską śmiercią. Nie jest to szczegółowa biografia, ale raczej próba ujęcia wybranych momentów jego życia, które mają kluczowe znaczenie dla omawianego zagadnienia.

Drugi rozdział został poświęcony podstawowym treściom nauczania moralnego ks. Popiełuszki. Autor wydobywa z tekstów błogosławionego następujące motywy przewodnie: prawdę jako fundament życia społecznego, godność i wolność człowieka jako jego atrybut, sprawiedliwość oraz solidarność. Omawiane wartości zostały osadzone w historycznym kontekście, w którym żył i nauczał ks. Jerzy. Ukazanie uwarunkowań społeczno-politycznych Polski w czasach PRL-u pozwala jeszcze lepiej zobaczyć i zrozumieć nauczanie tego kapłana, które było odpowiedzią na ówczesne problemy.

Trzeci rozdział ukazuje przesłanie męczennika komunizmu w kontekście współczesnych problemów moralnych. Autor odwołuje się do nauczania ks. Popiełuszki o prawdzie, wolności, sprawiedliwości i solidarności, które zostało zaprezentowane w poprzednim rozdziale, ale tym razem odnosi je do aktualnej sytuacji człowieka w świecie współczesnym. Rozdział ten uświadamia czytelnikowi, że mimo zmian społeczno-politycznych, jakie dokonały się po śmierci błogosławionego, wciąż istnieją procesy niebezpieczne dla właściwego rozwoju i funkcjonowania osoby ludzkiej oraz społeczeństwa. Aktualne pozostają także słowa ks. Popiełuszki, które nie tylko demaskują zagrożenia, ale także wskazują ratunek przed nimi.

Publikację wieńczy zakończenie, w którym Autor reasumuje swoją pracę oraz pokazuje obszary nauczania błogosławionego kapłana Solidarności, które nie zostały poruszone i mogą stanowić przedmiot kolejnych badań. Na końcu umieszczony został wykaz skrótów oraz bibliografia.

Omawiana publikacja jest wartościowym studium nad nauczaniem bł. ks. Jerzego Popiełuszki. Ogranicza się ona co prawda tylko do wybranych jego aspektów, ale może być to inspiracją i punktem wyjściowym do dalszych badań naukowych. Całość stanowi zwartą, logiczną kompozycję myślową, w której poszczególne rozdziały konsekwentnie dążą do osiągnięcia zamierzonego celu pracy. Język stosowany w publikacji jest poprawny, choć można zauważyć pojawiające się niekiedy powtórzenia.

Słuszne jest prezentowanie nauczania bł. ks. Popiełuszki we właściwym mu kontekście historycznym, bez którego czytelnik nie jest w stanie zrozumieć, dlaczego kapłan poruszał takie, a nie inne zagadnienia i jakie miały one znaczenie dla społeczeństwa. Trudno zrozumieć osobę bez odwołania się do środowiska, w którym wzrasta, oraz wydarzeń, które mają kluczowy wpływ na jej życie, system wartości oraz przyjmowane postawy. Niniejsza publikacja wywiązuje się z tych postulatów.

Autor słusznie prezentuje najpierw nauczanie błogosławionego kapłana na tle ówczesnych uwarunkowań społecznych, a dopiero później te same zagadnienia moralne odnosi do problemów współczesnego świata. Jest to pewna trudność, ponieważ w dwóch oddzielnych rozdziałach trzeba odwołać się do tych samych wartości, zawartych w przesłaniu ks. Popiełuszki oraz w innych źródłach nauczania moralnego. Wymaga to proporcjonalnego rozłożenia zebranego materiału. Wydaje się, że Autor nie do końca poradził sobie z tym wyzwaniem.

Naród w każdym czasie potrzebuje wzorców, które będą stanowiły fundamenty życia społecznego. Omawiana publikacja pomaga zrozumieć, że niezależnie od zewnętrznych uwarunkowań zarówno poszczególni ludzie, jak i całe grupy społeczne stają wobec trudnych wyzwań moralnych. Prawda, wolność, sprawiedliwość i solidarność były atakowane i niszczone nie tylko w PRL-u. Także dzisiaj w społeczeństwie dają się zauważyć procesy negujące i rugujące powyższe wartości. W tym kontekście jasnym staje się, że przesłanie moralne bł. ks. Jerzego Popiełuszki było potrzebne w Polsce w dobie komunizmu, ale pozostaje aktualne także dziś. Książka Grzegorza Kamila Szczeciny pomaga odkryć tę aktualność.

Ks. Łukasz Kachnowicz

ANNA MULARSKA, *Święty wśród nas. Błogosławiony ksiądz Jerzy Popiełuszko*, Kraków: Dom Wydawniczy RAFAEL 2015, ss. 456.

Bardzo ważną częścią kultu chrześcijańskiego jest kult świętych jako miejsce spotkania człowieka z Bogiem i uwielbienia Go w Jego dziełach. Właściwie sprawowany może przyczynić się do rozwoju życia chrześcijańskiego oraz jego przemiany. W czci oddawanej świętym człowiek wierzący może odnaleźć znaczącą pomoc w realizacji swego powołania oraz udoskonalaniu świata.